STUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 128 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 30. maja 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L [illegible] L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več[illegible] številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti [illegible] za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahv[illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj si pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednštvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Gospodarska politika Romunske

BUKAREŠT, 27. maja.

Romunska kraljevina preživlja sedaj dobo konsolidacije svojih gospodarskih prilik. Kakor povsod drugod, tako — in morda v še večji meri zahteva ta doba tudi od Romunske, da napne vse svoje sile v svrho uranovešenja in utrditve svojega gospodarskega življenja.

Vrši se sedaj likvidacija onih nenormalnih pojavov, ki so jih povzročile svetovna vojna, dolgo vrsto let trajajoča povojna kriza in kolebanje valute. Razumljivo je, da se takšna likvidacija ne da izvršiti kar tako [illegible] lepem, marveč da zahteva [illegible]go žrtev, predvsem pa pro[illegible] onih podjetij, ki so vzklila [illegible] bolnem gospodarskem organizmu države in nosijo radi tega tudi same v sebi kal bolezni. Ta podjetja navadno niso tako trdna, da bi prestala hudo operacijo, ki so jo nacionalni ekonomi nazvali izbor, selekcijo.

Selekcija žanje neusmiljeno: kar ni res dzravega in trdnega se ne more vzdržati. To velja seveda tudi za Romunsko. Podjetja, ki so vžrastla radi vojne in njenih posledic, bodo večinoma izginila, ko se te posledice ne bodo čutile več, ko bo doba konsolidacije zaključena.

Ta pojav seveda ni nov, saj je večina evropskih držav, ki so se bojevale v svetovni vojni, morala že preboleti konsolidacijsko krizo. Nekatere prej, druge pozneje. Med prve bi spadala na pr. čehoslovaška republika, bolj kasno — v preteklem letu — pa je bila na vrsti Francija.

Po tej bolezni se začne gospodarsko življenje krepčati. Kar se pozneje zgradi, je zgrajeno na ozdravljeni osnovi. Zato lahko trdimo tudi glede Romunije, da pomeni likvidacija nezdravih posledic povojne krize in inflacije — ozdravljenje njenega narodnega gospodarstva.

Po tem, kar smo zgoraj omenili, je razumljivo, da je na Romunskem opažati v poslednjem času porastek trgovskih insolvenc in da se množijo tudi prošnje za podaljšanje plačilnih rokov. Ta pojav zavisi na eni strani od običajne posledice valutne stabilizacije, kateri sledi neizogibno oslabitev in likvidacija večine podjetij, ki so špekulativnega značaja. Na drugi strani pa je temu pojavu vzrok tudi letošnja zakasnitev pomladi, radi česar je zastalo poljsko in stavbinsko delo; brezposelnost se je radi tega začela še bolj čutiti in to je imelo seveda svoje slabe posledice tudi za trgovino. Radi zastoja v trgovskih poslih se je začelo višati število prošenj za moratorije in število polomov.

Tako se je gospodarski položaj precej poslabšal. Pa — kot rečeno — je treba smatrati se[illegible]o kot prehodno dobo, [illegible]orajo slediti boljši časi.

Mnogo zanimanja vzbuja v romunskih trgovskih krogih tudi novi trgovinski zakonik, ki bo v kratkem objavljen. Solidni trgovci pričakujejo, da se bodo z novim zakonikom odstranile nekatere neprilike, ki kvarno vplivajo na razvoj kreditnega gospodarstva in s tem tudi na romunsko trgovino.

Tako je na primer z moratoriji. Navada, zatekati se k moratorijem, se je na Romunskem vdomačila l. 1923, ko je bilo gospodarsko stanje neobičajno težko in nepovoljno. Sodišča so upoštevala hudo krizo in ugodila skoro vsaki prošnji za podaljšanje plačilnih rokov. Končno pa se je takšno postopanje le preveč vdomačilo. Moratorije so začeli trgovci izrabljati večinoma v škodo veletrgovcev. Splošne gospodarske prilike v deželi pa so se v poslednjem času že toliko izboljšale, da so se veletrgovci obrnili na finančno ministrstvo in prosili, naj bi se izdale potrebne odredbe o postopanju sodišč pri dovoljenju moratorijev. Sodišča naj ne postopajo več v teh vprašanjih tako lahko in naj zahtevajo od trgovca, ki prosi za moratorij, da natančno dokaže svoj položaj. Vesti o splošnem moratoriju na Romunskem ne odgovarjajo resnici.

Vsi neugodni pojavi, ki smo jih pravkar našteli, niso nič drugega nego posledice likvidacije inflacijske dobe.

Končnoveljavna zakonska stabilizacija leja in vpostavitev tesnih zvez z inozemskimi kreditnimi trgi bosta položili nove temelje za normalni gospodarski razvoj romunske kraljevine.

Seja senata

Razprava o proračunu aeronavtičnega ministrstva - Pričakovanje za Mussolinijev ekspozé o zunanji politiki

RIM, 29. Danes popoldne se je spet sestala k seji visoka zbornica, ki bo odšla tekom prve polovice junija na poletne počitnice. Tekom svojega takratnega zasedanja bo odobril senat preostale proračune poedinih ministrstev za poslovno dobo 1928-29. Z napetim zanimanjem se pričakuje razprava o proračunu ministrstva zunanjih zadev, ker bo takrat podal načelnik vlade in zunanji minister on. Mussolini že napovedani ekspozé o italijanski zunanji politiki. Proračun ministrstva zunanjih zadev pride po vsej verjetnosti na dnevni red tega zasedanja 4. ali 5. junija in tedaj bo imel načelnik vlade svoj govor, katerega vsebino je podal v glavnih obrisih že na včerajšnji seji ministrskega sveta.

Na dnevnem redu današnje seje senata je bila razprava in odobritev proračuna ministrstva za aeronavtiko. Pred prehodom k razpravi je naznanil predsednik on. Titoni nove senatorje in tolmačil v kratkih, a vznešenih besedah vso ono bojazen, s katero pričakuje Italija vesti o usodi generala Nobileja in njegovih tovarišev. V imenu vlade se je lepim besedam on. Titonija pridružil načelnik vlade.

V nato sledečo razpravo o proračunu ministrstva aeronavtike je posegel kot prvi govornik sen. Ciccotti, ki je naglasil, da so previsoki izdatki, predvidevani za letala, ki se imajo zgraditi v Italiji. Za njim se je oglasil takoj poročevalec sen. Ancona, ki je bil istotako mnenja, da je treba znižati cene za letala, ki stanejo celo do 500 lir za vsak kg, kar pa se nikakor ne sme zgoditi na škodo kakovosti materijala. Obratovanje civilnih zračnih prog naj se izroči izključno le zasebnim družbam, zakaj obratovanje v režiji države se je izkazalo kot nevarčno. Znesek 60 milijonov lir, ki ga trosi italijanska država za podpiranje razvoja zračne plovbe, je po mnenju imenovanega senatorja v primeri s tozadevnimi stroški drugih držav premajhen. Bojazljivost, ki ovira razvoj zračne plovbe v Italiji, se je zdela govorniku neosnovana.

On. Mussolini: «Ta bojazljivost ima še to obteževalno okolnost, da je predvsem moška. Ženske potujejo po zraku več nego moški.»

Ob zaključku svojega govora je izrazil poročevalec prepričanje, da bodo postale zračne sile države vedno krepkejša opora državne obrambe, ki bo lahko brez skrbi zaupala v junaštvo poveljnikov in moštva.

Po odobritvi poedinih poglavij proračuna in večjega števila načrtov o uzakonitvi raznih naredb je predsednik on. Titoni ob 18. uri zaključil sejo.

V palači Madama vlada veliko zanimanje za izjave, ki jih bo podal načelnik vlade o priliki razprave o proračunu ministrstva zunanjih zadev. Kakor napoveduje agencija «Informatore della Stampa», bo načelnik vlade po vsej verjetnosti posvetil v svojem govoru posebno pozornost ponovnim protiitalijanskim demonstracijam v Jugoslaviji. Agencija pravi, da o ciljih in namenih teh demonstracij ne more biti nikakega dvoma. Vlada je že zahtevala primernega zadoščenja v Beogradu, toda agenciji ta diplomatični korak še nikakor ne zadostuje za iztrebljenje napoboljših protiitalijanskih elementov v kraljevini SHS in drugod. Zato bo načelnik vlade, ki sicer nikakor ne namerava precenjevati nedavnih dogodkov, v svojih izjavah o italijanskih pravicah, kakor vedno, odločno in jasno nastopil. Njegov opomin bo morda poslednji in definitiven, kakor to zahtevata čast in dolžnost italijanske nacije.

Akcija za pomoč italijanski polarni ekspediciji

Norveška vlada je poverila vodstvo akcije Larsenu - Nestrpno pričakovanje v Italiji

KING'S BAY, 29. Kakor hitro je «Città di Milano» dospela k Danskemu otočju, je njen kapetan Romagna stopil v stike s tamkajšnjimi lovci, da poizve, je-li mogoče raziskati ozemlje s smučkami. Taka ekspedicija pa je bila takoj odsvetovana, ker bi bil njen uspeh jako dvomljiv, medtem ko bi bilo moštvo izpostavljeno precejšnjim nevarnostim. Zato je «Città di Milano» takoj odplula proti severu in upa v kratkem priti na odprto morje, vendar se bo težko prerila do mesta od katerega je bila oddana zadnja Nobilejeva radiobrzojavka, ker ji bodo ledeniki zastavljali pot. Več izgleda uspeh kaže imeti akcija, ki jo bodo započeli Norvežani pod vodstvom Larsena in ki ima preiskati zračnim potom severno obal Svalbardskega otočja. Larsen sam je pripravljen, preiskati z letalom ozemlje, na katerih se domneva, da je «Italia» morala pristati; svojo pomoč veže norveški letalec na pogoj, da pripravi italijanska vlada za prihodnje poletje rešilno akcijo v slučaju, da bi se on ponesrečil in moral prezimiti na ledenikih. Tudi Wilkins je postavil na razpolago svoje letalo, s katerim je bil preletel letos tečajno poluto, vendar je uporaba Wilkinsonovega letala otežkočena, ker nima letalo drsalic za pristanek na letu in odlet. Celo Amundsen se je postavil na razpolago neuradnemu odboru za pomoč posadki «Italije» in je pripravljen prevzeti vodstvo pomožne akcije.

RIM, 29. Prestolica sledi z nestrpnostjo poteku rešilne akcije. Kralj in ministrski predsednik se živahno zanimata za vse vesti, ki se tičejo italijanske polarne ekspedicije. Nj. Veličanstvo kraljica je sinoči poslala k Nobilejevi soprogi dvorno damo, da ji sporoči tolažilno besedo in trdno vero v nadaljna ugodna poročila.

Tudi po vseh drugih krajih Italije pričakujejo najširše plasti ljudstva z nestrpnostjo novih poročil, zaupajoč, da ta poročila ne bodo žalostna.

RIM, 29. Tukajšnji list «Brillante», ki je prinesel vest, da se je našel zrakoplov «Italia», je bil zaplenjen.

TROMSOE, 29. Letalec Lützow-Holm je prispel semkaj. Vkrcal se bo na parnik «Hobby», ki odpluje nocoj proti King's bayu.

Uspeh II. mednarodne konference za kodifikacijo kazenskega prava

Inozemske delegacije že odpotovale iz Rima

RIM, 29. Inozemske delegacije II. mednarodne konference za kodifikacijo kazenskega prava, ki so si po zaključitvi svojega dela ogledale razne pravne in sodne zavode, so po večini že zapustile prestolnico. Kakor izhaja iz objavljenega zapisnika o konferenci je obrodila ta lepe uspehe. Odobrenih je bilo 21 členov kodeksa, ki bodo služili poedinim državam, ki so bile na konferenci zastopane, kot podlaga za razne zakone, ki se imajo uvesti. Ti členi se nanašajo predvsem na varnostne ukrepe o mednarodni recidivi in o posledicah, ki bi jih imele v inozemstvu proglašene obsodbe oseb v državi kateri pripadajo. Večina sprejetih členov je bila posneta po načrtu novega italijanskega kazenskega zakonika.

O čem bo danes razpravljal ministrski svet

RIM, 29. Jutri se sestane ministrski svet. Razpravljal bo o vprašanjih, ki so na dnevnem redu tekočega zasedanja, predvsem pa o načrtu najemninskega zakona, glede katerega se je danes pravosodni minister on. Rocco dolgo razgovarjal s načelnikom vlade.

AMSTERDAM, 29. Današnja nogometna tekma med Francijo in Italijo se je zaključila z zmago italijanske čete z razmerjem 4 : 3.

Povratek kneza Potenzianija v Rim

Sprejem pri načelniku vlade

RIM, 29. Sinoči ob 18.45 se je vrnil rimski guverner knez Potenziani iz Amerike, kamor je bil šel, da povrne newyorškemu županu Walkerju njegov poset v Rimu.

RIM, 29. Danes zjutraj je bil rimski guverner v palači Viminale pri predsedniku vlade, kateremu je poročal o svojem potovanju in o sprejemu, ki ga je bil deležen v New Yorku. Predsednik vlade se je živo zanimal za poročilo guvernerja, ki ga je zaprosil, naj mu v prihodnjih dneh predloži še bolj natančno pisano poročilo. Knez Potenziani je posetil tudi državna podtajnika ministrstva notranjih zadev on. Bianchija in ministrskega predsedništva on. Giunto.

Otvoritev mednarodnega kongresa

za zaščito industrijske lastnine

RIM, 29. V dvorani Boromini se je danes dopoldne otvoril mednarodni kongres za zaščito industrijske lastnine. Kongres je otvoril predsednik italijanske članice mednarodnega udruženja za zaščito industrijske lastnine. Senator knez Peter Ginori-Conti, ki je izročil udeležencem pozdrave italijanske organizacije.

Za njim se je oglasil minister nacionalnega gospodarstva on. Belluzzo, ki je v svojem govoru podčrtal tesno zvezo med vprašanjem zaščite industrijskih lastnin in med vprašanjem zaščite leposlovnih in umetniških del, o katerem je razpravljala še pred kratkim mednarodna konferenca literatov in umetnikov, ki se je vršila istotako v Rimu. Naša vlada, je rekel minister, ki je nedavno reformirala zakonodajo o zaščiti avtorskih pravic, namerava v kratkem preurediti tudi zakonodajo, ki urejuje vprašanje industrijskih lastnin.

Po kratkem govoru podguvernerja grofa D'Ancora, ki je pozdravil delegate v imenu prestolnice, in po zahvali delegata Ostertaga je bila otvoritvena seja konference zaključena.

Sredozemski polet

61 italijanskih hidroplanov

POLLENSA (Balearski otoki), 28, Včeraj zjutraj je semkaj dospela eskadrilja italijanskih hidroplanov, ki nameravajo obleteti zapadni del Sredozemskega morja.

LOS ALCAZARES, 29. Italijanski hidroplani so tukaj pristali včeraj ob 10. uri. Polet od Pollense do Los Alcazaresa je slabo vreme zelo oviralo.

Kardinal Lafontaine predsednik obredne kongregacije

RIM, 29. V prvi polovici prihodnjega meseca bo dospel semkaj kardinal Lafontaine, ki je bil imenovan za predsednika obredne kongregacije.

Za stabilizacijo romunskega leja

Guverner francoske banke zapustil Rim

RIM, 29. Nocoj sta zapustila Rim guverner francoske banke Moureau in podguverner Rist, ki sta imela v prestolnici celo vrsto razgovor s finančnim ministrom grofom Volpijem, z guvernerjem italijanske banke com. Stringherjem in italijanskimi finančnimi krogi. Sinoči sta posetila tudi predsednika vlade, ki je imel z njima daljši razgovor. Ti razgovori so bili baje v zvezi s stabilizacijo romunske valute.

Razgovori italijanskega poslanika v Atenah

ATENE, 29. V poslednjih dneh je imel italijanski poslanik v Atenah važne razgovore z zunanjim ministrom Mihalakopulosom in Veniselosom. Dočim se je razgovarjal z zunanjim ministrom brižkone o vprašanjih, nanašajočih se na italijansko-turški sporazum, je govoril s Veniselosom o bodočih italijansko-grških odnošajih z ozirom na možnost, da prevzame Veniselos ponovno vodstvo grške zunanje politike.

Vihar na Romunskem

BUKAREŠT, 29. Po vsej Romuniji je divjalo včeraj veliko neurja. Ponekod je nastajal strašen orkan. V vzhodnih Karpatih je včeraj zapadel visok sneg.

Poslanik Bodrero pri dr. Marinkoviću

Ponoven protest

BEOGRAD, 29. Italijanski poslanik general Bodrero je danes opoldne posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića. Kolikor nam je bilo mogoče izvedeti, se je poslanik Bodrero ob tej priliki pritožil, da je bila jugoslovenska policija premalo aktivna in da ni znala preprečiti demonstracij proti Italiji. Izjavil je, da je italijanska vlada s svoje strani izdala stroge odredbe podrejenim oblastem, naj vse demonstracije proti Jugoslaviji še v kali zatrejo.

Krvavi dogodki v Beogradu

BEOGRAD, 29. Agencija «Avala» poroča: Sinoči po prvih neuspelih demonstracijskih poskusih so se demonstrantje, ki so se zbrali v Akademskem domu, spopadli z orožniki, ki so obkolili dom. Policijski stražniki na konjih so z golimi sabljami zapodili demonstrante nazaj v poslopje. Trije orožniki in 27 dijakov je bilo ranjenih. 50 demonstrantov so orožniki aretirali.

Seja narodne skupščine posvečena vprašanju nettunskih konvencij in včerajšnjim demonstracijam v Beogradu

BEOGRAD, 29. Po 14-dnevnem odmoru se je sestala danes spet narodna skupščina. Vsa današnja seja je bila pod vtisom včerajšnjih krvavih dogodkov na beograjskih ulicah, zlasti pa v Dijaškem domu. Seja se je pričela ob 10.30 in je predsednik dr. Perić po prečitanju zapisnika in po govoru v spomin na bivšega radikalskega poslanca Cirkovića prečital naslednji predlog poslanca Pribićevića:

«Narodna skupščina poziva vlado, naj jo takoj obvesti, ali so resnične vesti, da bodo nettunske konvencije takoj stavljene na njen dnevni red, in naj obenem pojasni, kakšni nujni razlogi so izzvali ta sklep ministrskega sveta.»

Nato je Pribićević prečital imena dijakov, ki so bili sinoči pri spopadu z orožniki ranjeni. Seja je bila nato zaključena.

Demonstracije v Splitu prepovedane

SPLIT, 29. Policija je po naročilu velikega župana prepovedala vsako razširjanje alarmantnih vesti in prirejanje demonstracij proti Italiji.

Škoda v Šibeniku se ceni na 200.000 Din

SPLIT, 29. Radi ponovnih protiitalijanskih demonstracij je policija danes aretirala nad 50 ljudi, ki jih je takoj kaznovala z zaporom od 7 do 30 dni. Tudi v Šibeniku je bilo aretiranih 20 oseb. Danes je sodna komisija v Šibeniku ocenila škodo, ki so jo povzročili demonstrantje italijanskim trgovinam in ki znaša 200.000 Din.

Protestne demonstracije v Milanu

MILAN, 29. Danes zjutraj ob 2., ko so po mestu že ponehale protestne manifestacije radi splitskih in šibeniških dogodkov, se je pripeljala na avtomobilih gruča dijakov v ulico Giuditta Sidoli, kjer ima svoj sedež jugoslovenski konzulat, ter hotela obnoviti tamkaj svoje demonstracije. Karabinerji in agentje, ki so stražili prostore konzulata, so demonstrante zadržali. Dva agenta sta bila lahko ranjena.

Konferenca Male antante

in vprašanje ratifikacije nettunskih dogovorov

BEOGRAD, 29. Dan, ko imajo biti nettunske konvencije predložene narodni skupščini v ratifikacijo, še ni bil določen. Kot sicer zatrjujejo tukajšnji politični krogi, bo razpravljala narodna skupščina o konvencijah okrog 10. junija, toda te in slične vesti doslej še niso bile potrjene.

V Bukareštu se bo 18. junija vršila konferenca Male antante. Ta okoliost, daje nekaterim beograjskim politikom povod, da stavijo ratifikacijo nettunskih konvencij v zvezo s konferenco na način, da namerava minister dr. Marinković predložiti skupščini konvencije, še preden se ima pričeti konferenca.

Konferenca v Bukareštu bo trajala 3 dni. Na njenem dnevnem redu bodo predvsem zadeve, ki se nanašajo na Madžarsko in na delovanje lorda Rothermere-a za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Še pred konferenco bo beograjska vlada, kot vse kaže, predlagala rimski, naj se obnovi prijateljska pogodba med obema državama.

Jugoslovenski kralj

se je nenadoma povrnil v Beograd

BEOGRAD, 29. Danes zjutraj ob 9. dopoldne se je kralj nenadoma vrnil iz Skoplja v Beograd. Na topčiderskem kolodvoru sta ga pričakovala ministrski predsednik Vukićević in notranji minister dr. Korošec. Od 17. do 20. ure sta bila vkupaj v avdijenci pri kralju načelnik vlade in zunanji minister. Razširila se je vest, da se je ob tej priliki govorilo o ukazu, s katerim bodo narodni skupščini predložene nettunske konvencije.

Aretacije v Buenos Airesu

Po novem atentatu, ki je bil izvršen na stanovanje nekega fašista

BUENOS AIRES, 29. Protifašisti v Buenos Airesu so izvršili predvčerajšnjim nov atentat v mestnem okraju Caballito. Blizu stanovanja cav. Cezarja Afeltre, člana italijansko-argentinskega društva bivših bojevnikov in odbornika fašistovske organizacije, je eksplodirala bomba. Človeških žrtev ni bilo. Povzročena pa je bila precej velika škoda.

Včeraj so policijski agentje aretirali kakih 20 znanih protifašistov. Policijske oblasti so prosile pri italijanskem poslaništvu seznam protifašistov, ki prebivajo na ozemlju argentinske republike, da jih bodo mogle nadzorovati in eventualno preprečiti vsak njihov nadaljnji nastop proti fašistom.

Poljski protesti

radi proglasitve Vilne za litovsko glavno mesto

VARŠAVA, 29. Poljski listi so sprejeli vest, da je bila Vilna, ki je, kot znano, že nekaj let v poljski posesti, proglašena za glavno mesto litovske republike, z velikim nezadovoljstvom in so se takoj oglasili proti temu z ostrimi protesti.

«Glos Pravdy» pravi, da je zadevni litovski zakon v nasprotju s koncepcijami javnega prava, kot se priznavajo po vsem svetu. Vilna je bila na poslaniški konferenci priznana Poljski. «Gazeta Warszawska» povdarja, da je Litva članica Družbe narodov in da radi tega ne bi smela kršiti njene ustave, po kateri se morajo spoštovati suverene teritoriaine pravice sočlanic. Litva je torej prekršila tudi določbe mednarodnega prava.

Drobne vesti

Windischgraetz pomiloščen

Pred kratkim so bili vsi, v zadevi ponarejenih francoskih frankov obsojeni, pomiloščeni z edino izjemo glavnega krivca kneza Windischgraetza. Te dneve se je budimpeštanski sodni dvor bavil tudi z zadevo princa Windischgraetza. Sodni dvor je ugotovil, da se princevo dejanje ujema z določili pomilostitvenega odloka z dne 1. marca, da je torej tudi on deležen pomilostitve. Nadalje je dognal sodni dvor, da je storil princ svoje dejanje iz političnih nagibov, da je postopal pri tem popolnoma nesebično. Ker treba tudi upoštevati, da bi ogrožalo nadaljno bivanje princa v zaporih njegovo zdravje, so ga izpustili, niso mu pa pregledali denarne globe, ki jo bo moral vkljub pomilostitvi plačati.

Megla največji škodljivec Londona

V zadnjem času so skrbno ocenili škodo, ki jo povzroča Londonu megla. Dognali so, da znaša ta škoda nad en milijon funtov. Ta vsota se sestavlja tako-se: izgube n blagu, ki trpi radi vlage, 150.000 funtov; stroški za umetno razsvetljavo 275.000 funtov; škoda na ljudskem zdravju 125.000 funtov; škoda na poslopjih 75.000 in prav toliko škoda na oblekah in drugih takih izdelkih.

DNEVNE VESTI

Boj proti jetiki

Občni zbor konsorcija za pobijanje tuberkuloze

Včeraj predpoldne se je vršilo na tukajšnji prefekturi zborovanje, katerega so se udeležili zastopniki vseh onih ustanov, ki tvorijo konsorcij za pobijanje jetike. Človekoljubna utanova je imela svoj redni letni občni zbor, kateremu je predsedoval podprefekt comm. Zanconato.

Predsedujoči je v svojem govoru obrazložil delo, ki ga je započela vlada za pobijanje in omejitev zavratne bolezni, ki zahteva vsako leto toliko žrtev. Zaključil je z željo, da bi junaki polarne ekspedicije bili čili in zdravi.

Med splošno pozornostjo je nato podal temeljito poročilo o delovanju konsorcija dr. Mann, ki je izrazil prepričanje, da se bo tržaško meščanstvo tudi letos odzvalo pozivu konsorcija in ga na cvetlični dan podprlo z vsaj tako izdatnimi sredstvi in z istim človekoljubnim navdušenjem, kakor je to storilo v preteklem letu.

Po odobritvi blagajniškega poročila je comm. Zanconato obrazložil nova pravila antituberkuloznega konsorcija, govoril o zakonskih določbah, o zastopništvu, o izvršilnem odboru in o prispevkih.

Izvolilo se je nato novo zastopništvo konsorcija, ki je bilo takole sestavljeno: predsednik comm. Zanconato; podpredsednik dr. Mann; člani: comm. Braidotti, dr. Farci, dr. Siacci, dr. Palcich, dr. Brunner, dr. Irneri in cav. Candotti.

Razprava o pristaniški politiki

Zborovanje, ki ga je sklicala trg. konfederacija v Trstu, se bo vršilo 6. in 7. junija.

Kakor smo svoj čas že javili, je nacionalna trgovska konfederacija sklenila, sklicati v Trst zborovanje za razpravo o pristaniški politiki. Zborovanje se bo otvorilo 5 junija t. l. v Liktorski dvorani tukajšnjega fašja ob navzočnosti zastopnikov tržaških oblastev. Razprave se bodo začele tekom popoldneva in se bodo nadaljevale še naslednji dan. 7. junija bodo zborovalci prisostvovali slovitvi treh parnikov v tržaških ladjedelnicah, udeležili se bodo izleta po tržaški luki, nakar se bodo odpeljali v Gradež in se po skupnem obedu razšli.

Zborovanja se bodo udeležili poleg predsednikov trgovske konfederacije on. Lantinija in on. Cartonija, tudi zastopniki vseh večjih italijanskih trgovskih zvez in predstavniki onih krogov, ki trgujejo z inozemstvom.

Načelnik vlade za družine z mnogimi otroci.

Potom tukajšnje kr. prefekture je načelnik vlade on. Mussolini poslal Dominiku Vatti, težaku, zaposlenemu pri Delavskih zadrugah, 400 lir, Petru Specirji iz Trsta 500 lir in Josipu Penku iz Št. Petra na Krasu 500 lir v znak priznanja in dobrohotnosti napram družinam z mnogimi otroci.

Nov cenik za tržaško občino

Na podlagi cenika, ki ga je določil medsindikalni odbor na svoji poslednji seji, je tržaški poteštat izdal nov cenik za tržaško občino. Cenik, ki velja od 28. maja t. l. dalje, se ne razlikuje od onega, ki ga je setavil medsindikalni odbor in ki smo ga tudi mi določili.

Cene kruhu so naslednje: kruh v hlebčkih po 200 gramov se mora prodajati po L 2.20 kg; v «štrucah» po 500 gr. pa po L 2 za kg.

Pristojbine za odnašanje smeti

Poteštat naznanja, da bo v dneh od 30. maja do 13. junija t. l. izstavljen v mestni hiši (vrata št. 50) II. dodatni seznam glede pristojbin za odnašanje smeti. Vsakdo ima pravico vpogleda v seznam; urad je odprt od 8. do 12. ure. Prizivi proti vpisu se lahko vložijo tekom 15 dni po zadnjem dnevu objave seznamov (po 13. junija) na pristojno občinsko komisijo. Priziv mora biti napisan na kolkovni poli za 2 liri. Prispevki, zaznamovani v seznamu, se bodo morali plačati do 3. julija t. l.

Odhod rimskih učiteljev

Učitelji iz rimske pokrajine, kakšnih pet sto po številu, ki so si v preteklih dneh ogledali naše kraje in bivša bojna polja, so predsinočnjim zapustili Trst in se odpeljali proti Rimu.

Natečaj enega štipendija na Karlovi univerzi v Pragi.

Iz Rima nam poročajo:

«Gazzetta Ufficiale» je objavila v svoji današnji številki razpis natečaja enega štipendija na Karlovi univerzi v Pragi za šolsko leto 1928-29. Štipendij znaša letno 15.000 Kč. K natečaju so pripuščeni italijanski državljani, ki so promovirali na filološki fakulteti.

Iz tržaškega življenja

Zlikovci v kinematografu

Jako neprijetno iznenadenje je doživel predsinočnjim čuvaj kinematografa «Corso» v ulici Tetro Sabro Camaropulo. Po zadnji predstavi je mož stopil v bližnjo gostilno, da si privošči kozarec vina. Predno je odšel, je pa skrbno zaklenil vrata kinematografa, kajti v blagajni je bil še ves denar, kakih 3000 lir. V gostilni se je pomudil kakih deset minut, nakar se je vrnil v kinematograf. Toda ko je hotel odpreti vrata, je v svoje veliko persenečenje ugotovil, da za to ne potrebuje ključa; vrata so bila namreč odprta in v veži kinematografa je gorela luč. Ob tej ugotovitvi je čuvaja spreletela zla slutnja; s težkim srcem je pohitel k blagajni, kjer se je takoj prepričal, da je bila njegova bojazen žalibog utemeljena: denarja ni bilo več v blagajni. Brez dvoma so se zlikovci, ki so očividno prežali na ugodno priliko, v njegovi kratki odsotnosti vtihotapili v kinematograf ter izpraznili blagajno.

Čuvarju je preostalo le skromna tolažba, da se je takoj napotil na kvesturo ter tam javil dogodek. Policijski organi so uvedli preiskavo, ki pa do sedaj ni še dovedla do nikakega pozitivnega rezultata.

Razne nezgode

Ob precej nenavadnih okolščinah se je včeraj popoldne ponesrečil 29-letni težak Roman Bergamasco, stanujoč v ul. Manzoni št. 26. Okoli 15. ure je mladenič iztepal na dvorišču hiše št. 6 v ulici Ghega velike preproge, ki jih je bil obesil na vrv, pritrjeno na ograjo nekega balkona. Zdajci se je vrv, na kateri so visele preproge, odvezala in Bergamsaco je v družbi 33-letnega težaka Ruggera Salimbenija, ki mu je pomagal pri delu, stopil na balkon, da bi jo spet privezal. Ko se je pri tem opravilu naslonil na ograjo, se je ta odlomila, tako da je fant izgubil ravnotežje in padel z višine kakih treh metrov na dvorišče, kjer je obležal težko poškodovan; zlomil si je desno nogo v stegnu ter se pobil po desni roki. Na lice mesta je bil poklican zdravnik rešilne postaje, ki je podal ponesrečencu prvo pomoč ter ga dal nato prepeljati v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno dva meseca.

— Trg Goldoni je postal v zadnjem času, odkar ga preurejujejo in popravljajo, pravcata past za pešca, ki mora, idoč ondot, dobro paziti kam stopi, sicer se mu lahko zgodi, da pride s celim telesom v nezaželjen dotik z materjo zemljo oziroma, — kar je brez dvoma hujše — s kamenitim tlakom ali s tramvajnimi tračnicami. — Takšna nezgoda je sinoči doletela 72-letnega trgovskega agenta Josipa Antoninija. Ko je starček okoli 19. ure hotel v bližini ulice Ponte della Fabbra čez razkopano cesto, se je spodtaknil in padel tako nesrečno, da si je zlomil na kompliciran način levo roko pod komolcem. Dva mimoidoča vojaka sta priskočila siromaku na pomoč in ga spremila v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Zdraviti se bo moral kakih pet tednov.

— Z avtomobilom rešilne postaje je bil včeraj predpoldne prepeljan v mestno bolnišnico 45-letni gostilničar Ivan Quarantotto, stanujoč v ul. S. Giusto št. 7. Mož je v bližini ribjega trga, ko se je vračal domov z nakupljenimi ribami, radi božjastnega napada padel ter se pri tem precej hudo ranil na glavi. Sprejeli so ga v kirurgični oddelek.

— Pri delu v škedenjskih plavžih se je včeraj zjutraj ponesrečil 59-letni delavec Paskval Collavini, stanujoč v Škednju št. 444. Ko je plezal po lestvi na velik motor, da bi ga osnažil, se je spodrsnil in padel z višine kakih treh metrov. Pri tem je zadobil hudo rano na desni nogi. Po prvi pomoči, ki jo je dobil v tamošnji obvezovalnici, je bil nesrečni mož prepeljan v mestno bolnišnico.

Tržaška porota

Skrivnosten umor mestnega stražnika Angela Cattaruzze pred porotniki

O tej obravnavi smo svoječasno že obširno poročali, kajti zadevo so obravnavali že porotniki tekom julijskega zasedanja preteklega leta. Takrat je bilo v kletki osem moških, dočim sta danes le dva — Ludvik Zaiz in Štefan Mrkota. Drugi so bili med tem časom tekom preiskave oproščeni. Obravnava takrat ni mogla priti do konca, kajti pri zaslišavanju prič se je opazilo, da so podajale svoje izvedi pod mogočnim vplivom strahu pred zločinci, ki so dne 31. decembra l. 1925. na najdrznejši način o belem dnevu napadli mestnega stražnika Angela Cattaruzze, ki je ravno nosil plačo za celi zbor mestnih stražnikov, in ga umorili s streli iz samokresa z namenom, da ga oropajo. Dogodek je čitateljem znan, do danes pa je zločin še zvit v neprodirno temo.

Oba obtoženca sta enake srednje rasti, črnih las in precej ostrega pogleda. Mrkota govori pretirano tržaško narečje, dočim se Zaiz bolj blagoglasno izraža. Oblečena sta oba čedno in skoro elegantno.

Zaslišavanje obtožencev.

Kletka se odpre in pred predsednika stopi Zaiz.

Predsednik: Vi vesti, česa ste obdolženi. Kaj zamorete navesti v svoj zagovor?

«Jaz sem nedolžen,» pravi Zaiz, usodnega jutra sem delal v delavnici svojega očeta v ul. Conti.»

Preds.: «Nastopila bo tekom obravnave priča, ki vas je videla onega dne v ulici del Castello — torej v bližini kraja, kjer se je dogodil zločin.»

Zaiz: «Priča se moti. Sicer pa je bila že zadnjič zelo netočna v svojih izpovedih.»

Preds.: «Ste li vi poznali Mrkoto?»

Zaiz: «Ne.»

Preds.: «Oba sta bila komunista.»

Zaiz: «Ni me nikoli brigala politika.»

Predsednik čita kazensko spričevalo Zaiza, ki je precej popisano. V njem stoji tudi, da je Zaiz bil obsojen na tri leta in 6 mesecev ječe, ker je Collarigu pomagal pri njegovih zločinih.

Preds.: «Priča Balzadella vas je videla usodnega dne z Mrkoto v bližini mesta, kjer se je dogodil zločin. Pravi tudi, da ste ji vi pri sooči dali znamenje, naj molči.»

Obtoženec: «Ni res! Sicer me pa ona ni spoznala, le obleka se ji je zdela slična.»

Preds.: «Je tu tudi priča Flego. Balzadella ve, da ste vi dali znamenje napadalcem, da se bliža Cattaruzza.»

Obtož.: «Balzadella se moti.»

Predsednik da privesti pred se Mrkoto.

Mrkota pravi tudi, da je nedolžen. On je, kakor trdi, spal tistega dne do 10. ure zjutraj. Zločin se je dogodil prej. Ob 10. uri in en četrt je šel ven in našel nekega Narciza Genaruttija, s katerim se je pogovarjal nad 20 minut. Šele ob enajstih je zvedel od ljudi za zločin.

Preds.: «Pri vas so našli samokres in sliko nekega Antona Toica, jugoslovenskega državljana, iz države.»

Obt.: «Ne vem, kako je prišla slika v moje stanovanje.»

Preds.: «Vi ste bili komunist?»

Obt.: «Da.»

Preds.: «Kdo je bil tisti skrivnostni človek, ki ste ga imenoval Pepi in ki je izginil koj po zločinu?»

Obt.: «Bil je tovariš - komunist.»

Preds.: «Kaj je s samokresom?»

Mrkota: «Našel sem ga v Sesljanu med vojnim materijalom.»

Preds.: «Zakaj ste dan po zločinu odpotovali v Genovo?»

Mrkota: «Reven sem in sem šel iskat dela.»

Preds.: «Vaše sestre so vas same naznanile!»

Mrkota: «Ah, Antonija! Bila je jezna name. Smo sirote in jaz sem brat in oče. Večkrat sem se kregal z njimi, ker mi njih obnašanje ni ugajalo. Večkrat sem jih tudi udaril.»

Preds.: «Pri preiskavi so našli pri vas masko. Eden izmed napadalcev je bil maskiran.»

Mrkota: «Masko mi je podarila na nekem plesu gospica Rozina Cossio. Hranil sem jo za spomin.»

Preds: «Pri vas so našli dve patroni; izstrelki so imeli karakteristična znamenja tistih, s katerimi je bil umorjen Cattaruzzo.»

Mrkota: «Usoden slučaj.»

Odv. Zennaro: «Je li res, da je Antonija umirajoč prosila brata odpuščanja, ker ga je naznanila?»

Mrkota: «Poklicati me je dala v bolnišnico in me prosila odpuščanja. Odpustil sem ji.»

Preds.: «Balzadella va je spoznala tudi po kapi.»

Mrkota: «Takih kap je v Trstu zelo mnogo.»

Predsednik pokaže porotnikom usnjato torbo, v kateri je marešjalo Zachello nosil denar. Torba je preluknjana in več bankovcev po pet lir tudi. Iz telesa nesrečnega stražnika se zdravniki izvlekli sedem krogel. Ena izmed krogel je enaka tistim, ki jih je imel v samokresu doma Mrkota, druge krogle so drugega kalibra in sploh drugačne.

Oba obtoženca morata odgovarjati tudi radi poskušenega umora marešjala Zachella, ki je osebno nosil denar, dočim se je Cattaruzza postavil v bran napadalcem in plačal lepi čin dolžnosti z mladim življenjem.

Popoldanska razprava

Začelo se je popoldne zaslišavanje prič.

Priča Marija Crisman.

Preds.: «Je li res, da si je Mrkota ostrigel lase predno je odšel v Genovo?»

Priča: «Da.»

Preds.: «Nehajmo s šalami, tudi za vas so v dvorani karabinerji.»

Priča: «Govorim resnico. Saj so ga prijatelji imeli za norca.»

Priča stanuje v stanovanju, kjer je stanoval Štefan Mrkota in porotniki, drž. pravdnik in branitelja si dajo od priče točno opisati stanovanje. Ve, da je prihajal k Mrkoti neki mladenič, plavolas z naočniki. Večkrat sta se pogovarjala in obstala v pogovoru, vsakokrat ko se je ona približala. Neznanec je nosil za Mrkoto ime Josip.

Odv. Zennaro: «Je li bil Mrkota prisoten, ko je koj po zločinu njegova družina govorila o tem?»

Priča: «Bil je; vsaj zdi se mi tako.»

Drž. pravdnik: «Pri preiskavi je imela priča še korajžo, pri zadnji obravnavi je bila bolj plašna, da pa se sedaj že umika, to je sumljivo.»

Odv. Zennaro: «Rad bi še vedel od Mrkote, ali si je res dal ostričiti lase.»

Mrkota: Da, precej časa pred zločinom.»

Preds.: «Jaz ne morem več. Nadaljevali bomo jutri zjutraj ob 9. uri.»

---

†

Sinoči je naša ljubljena mama, gospa

Josipina Fon roj. Miklavič

sklenila svoje pridne, delavne roke k večnemu počitku.

Globoko razžaloščeni javljamo to tužno vest tem potom vsem daljnim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 30. maja ob 4.30 pop. izpred hiše žalosti na Solkanski cesti na domače pokopališče v Solkanu.

SOLKAN, dne 29. maja 1928.

Žalujoče družine **Fon, Vidmar, Fonzari, Miklavič.**

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Smrtna kosa.

Na binkoštni ponedeljek ob 8. uri zvečer je izdihnila v svoji hiši na Solkanski cesti daleč na okrog znana in splošno spoštovana gospa Josipina Fon roj. Miklavič v 65. letu. Njena gostilna je bila leta in leta cilj krajšim izletom in izprehodom goriških meščanov. Živahno se je pokojnica kretala okoli svojih gostov, z vsemi se je nekoliko porazgovorila in odbrzela zopet po svojem opravilu v kuhinjo. Vsi so jo spoštovali. Svojo družino je v vsakem oziru najbolje odgojila in vest o njeni smrti bo napravila globok vtis na vse, ki so jo poznali. Pokojnici naj sveti večna luč, žalujočim družinam pa naše iskreno sožalje.

Cvetlični dan na Goriškem

Dne 3. junija tega leta se bo po občinah goriške pokrajine vršil cvetlični dan. Zbirali se bodo prispevki, ki bodo služili v svrho pobijanja jetike.

Premestitev.

Vodja tukajšnje sekcije civilnega ženija inž. Henrik Neri je premeščen v Rim.

Okrožnica o ceremonijah

Zvezni fašistovski tajnik je opozoril vse politične tajnike po deželi, komisarje in občinske zaupnike, da ne smejo več prirejati brezpotrebnih ceremonij, ako ne dobe pooblastila od stranke. S takimi ceremonijami da se moti le delo in zapravlja.

Goriški izvozni trg v torek dne 29. maja.

Lepo vreme je dopustilo svobodno trganje črešenj ves ponedeljek tako, da je prišlo zopet več blaga na trg, in sicer okoli 160 kv. Začele so prevladovati polagoma debele bele vipavske cepljenke po L 3. 50 kg; navadne črešnje, sedaj vedno bolj črne, so šle pa po L 2.50 do 3.—

Za bele cepljenke stalno raste zanimanje žveplarjev, ki so se že razkropili po deželi, pokupljajoč in zagotavljajoč si blago. Posebno oddaljenejši kraji od obeh izvoznih tržišč Gorice in Krmina morajo letos paziti, da bodo vnovčili svoje črešnje. Predvsem gornja vipavska dolina naj se potrudi, da ji črešnje ne bodo tako zastonj dozorevale kot pretekla leta.

Grah s ceno 1.40—1.50 ter špargli s 3.40 in 3.50 se še vedno jako dobro drže, po solati je pa vendar manjše povpraševanje, ker smo pač že koncem meseca maja.

Častniške šole.

Tukajšnje vojaško poveljstvo sporoča, da se sprejme za l. 1928-1929 več gojencev na vojaško častniško akademijo za stalno služborvanje v Modeni in Turinu. Gojenci, ki se sprejemajo, se morajo nahajati v letih med 17. in 22.

Dvo ženi je hotel imeti.

Sodnijski oblasti je bil naznanjen neki Nikolaj Bajc, star 42 let, delavec, stanujoč v Solkanu, rodom iz Dolgepoljane pri Vipavi. Dne 17. septembra 1926 je Bajc naznanil na solkansko občino rojstvo otročička, katerega oče je bil on, mati pa neka Ana Čibej. Ob priliki naznanitve je trdil, da je otrok zakonski, njegova mati pa, Ana Čibej, njegova zakonska žena. Vsa stvar bi šla v redu naprej, da se ni anagrafični urad o stvari nekoliko bolj informiral. Iz nadaljnih informacij pa je postalo razvidno, da Ana Čibej ni Bajčeva zakonska žena, pač pa da je živi z njim. Nasprotno pa živi prava Bajčeva žena v Dolgipoljani in ji je ime Marija Bončina. Ker pa ni dovoljeno... itd..., se bo moral Bajec zagovarjati pred sodiščem.

Tat, ki pove, kje je ukradel kolo

Orožniki iz Pordenona so te dni aretirali nekega Petra Tacca iz vasi Forno di Zoldo (pokrajina Belluno), katerega so že več časa imeli na sumu kot nevarnega tatu, ki se je prav posebno odlikoval v tatvinah koles. Po aretaciji je Peter Tacco kmalu priznal, da je ukradel svoj čas kolo tudi v Gorici v ulici Carducci — in sicer v veži štev. 7. Kolo je bilo last nekega Emilija Komela iz Solkana.

IZRED SODIŠČA

Mihael Bijelakosič iz Dubrovnika oproščen

Naši čitatelji se gotovo še spominjajo na Mih. Bijelakosiča iz Dubrovnika, ko je bil pred nekaj meseci aretiran -- sicer le radi tega ker kot tujec ni javil lokalnim oblastvom svojega bivanja v Italiji — pozneje pa so ga obdolžili, da je izročil ponarejeno hranilno knjižico «Slavonske hipotekarne banke» neki Izabeli Zamar iz Furlanije, s katero se je hotel poročiti. Bijelakosič pa je bil v svoji domovini že enkrat poročen. Radi teh stvari je moral Bijelakosič pred sodišče, kjer pa se je včeraj izkazala na podlagi izpovedi različnih prič njegova nedolžnost. In sicer so člani družine Zamar pričali, da je imel Bijelakosič poštene in čiste namene poročiti njihovo hčer takoj ko bi se s svojo prvo ženo razporočil. Obtoženec priznа, da je predrugačil na vložni knjižici številko, vendar pa je Zamarjeve vedno svaril pred tem, da knjižice ne porabijo, trdeč, da se v nji nahajajo neke skrivnosti. Vse to potrdijo Zamarji.

Na podlagi teh izpovedi in pričevanj, oprosti sodišče Bijelakosiča obtoženih zločinov, ker da jih ni zagrešil, obsodi ga pa na 10 dni zapora, ker ni pravočasno javil svojega bivanja v Italiji.

MALI OGLASI

HIŠA z vrtom, v sredini trga,, s pekarsko obrtjo, pripravljeno za vsako drugo obrt, se proda radi družinskih razmer. Naslov pri tržaškem upravništvu. 603

PRIDNO DEKLE, kuharica, z dobrimi spričevali se išče. Naslov pri tržaškem upravništvu. 589

OSLA velikega bi rad kupil. Ferjanc, Grant, Grahovo (Cracova).

PEKOVSKI pomočnik, dobro izvežban, išče dela. Gre tudi na deželo. Via Tigor 7, F. Godnik. 598

PISALNE STROJE različnih znamk, kontrolne blagajne, vse po ugodnih cenah, prodaja Müller - Trst, Ireneo della Croce šest.

Najprikladnejša darila ZA BIRMO
dobite pri
ALBERTU POVHU, Trst, Via Mazzini 46

Na obroke
Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.
Via Roma 3, III. nadstropje

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (92)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

Marta Sidorovna je zamišljeno kimala z glavo med njenim pripovedovanjem, in ko je Milica odšla v jedilnico, je starka rekla Dunji, ki je pospravljala obleko:

— To ne pomeni nič dobrega, Dunjuška. Doživela sem že dva taka slučaja novoporočencev in obakrat je bil konec slab: ena se je ločila od moža, druga je kmalu ovdovela.

Ves naslednji dan si je ogledovala grad. Grof je vse sam pokazal ženi; toda vkljub njegovemu veselemu razpoloženju je Milica opazila, da je mož v notranjosti slabe volje in spomnila se je, da je takšen od prejšnjega večera, ko so mu pri večerji izročili pismo, ki ga je razkačilo.

— Teta, baronesa pl. Daunicева, nam pošilja častitke in se opravičuje, da ni mogla počakati najinega prihoda, ker se je morala odpeljati v Berlin zaradi sinove bolezni, — je zamrmral skozi zobe ter vrgel pismo od sebe.

Milica ni na to nič rekla in preziren usmev ji je šel preko obličja.

Po kosilu, pri katerem je morala Milica v zadregi igrati vlogo hišne gospodinje, sta zakonca šla v buduar.

Med pogovorom je grof vzel iz žepa listnico in jo položil pred ženo.

— Tu imaš denar za mesec naprej. Napravi račun in povej mi, če ti bo dovolj, — je rekel grof in se nasmehnil.

Milica ga je začudeno pogledala.

— Ali je ta stvar tako silna? Saj imam sama denar.

— Tvoji dohodki me ne zanimajo. Jaz želim kriti gospodinjske stroške s svojimi sredstvi, s katerimi je treba izhajati. Ko pa sva se dotaknila denarnega vprašanja, tedaj je dobro, da se o tem odkrito pomeniva. Ti veš, da sem se oženil s teboj iz ljubezni ne pa zaradi denarja, zato ti nisem stavil nobenih pogojev glede tvojega premoženja; toda prosim te, ne bodi razsipna, ker jaz nisem nikak Krez. Imam toliko, da moreva dostojno živeti in svojemu imenu in stanu primerno, toda to je tudi vse. Ko bova dobila otroke, ki bodo imeli pravico tudi do tvojega premoženja, tedaj boš sama vesela, da jih boš mogla preskrbeti. Treba je torej previdno ravnati. Včeraj si, na primer, dala preveč napitnine poslom: oni niso vajeni tega in preveliki darovi jih utegnejo razvaditi. Za Boga ne misli, da nasprotujem pobudam tvojega dobrega srca pomagati tam, kjer najdeš resnično revščino; toda nepotrebnega razmetavanja denarja ne morem odobravati. Še na neko okolnost bi hotel obrniti tvojo pozornost: ne lišpaj se preveč. Časi so zdaj hudi, a naši častniki, ki imajo žene in hčere, po večini niso premožni. Zato morajo strogo varčevati, ako hočejo vsaj izhajati, pretirano razkošje od tvoje strani pa bi utegnilo vzbuditi v njih nevoljo, zavist in sovraštvo.

Milica ga je nevoljno poslušala in je vzkipela:

— Ah, moj Bog! Če so se v tvoji ljubi deželi ohranili še srednjeveški nazori proti razkošju, bi me bil moral opozoriti na to, da bi kupila za balo samo bombažaste in volnene obleke in klobuke pod deset frankov. Še v glavo mi ni prišlo, da se tu ne bom smela oblačiti po svojem okusu in svojih sredstvih.

— Oprosti, draga, tvoj odgovor mi dokazuje, da me nečeš razumeti. Hotel sem reči, da je odlična preprostost včasih bolj privlačna kakor še tako draga razkošnost. Razen tega mislim, da se ti po svojem razumu in dobrem srcu ne boš postavila v napete odnošaje z družbo, a kar je glavno, da ne boš hotela ponižavati ljudi, ki jih je usoda manj obdarila od tebe. S tem namenom sem ti pojasnil naš položaj.

Milica je vzela listnico, jo vrgla v predal svoje pisalne mize, ga zaklenila in vzela ven ključ.

— Ali je še kaj ukazov? — je vprašala suho.

— Ne. Moram pa ti napraviti še eno opazko. Do sedaj sva vedno govorila francoski, in jaz nimam nič proti temu, ako mi hočeš povedati kaj takega, kar nečeš, da bi posli razumeli. Toda od sedaj naprej prosim, da govoriš z menoj in v družbi nemški.

— Čemu bi se morala zatajevati, ali ne smem govoriti tako, kakor se mi zdi prijetneje? — je vprašala Milica in srdito namršila obrvi.

— Iz preprostega vzroka, ker si s tem, da si se poročila z menoj, postala Nemka; tvoja usoda in tvoji interesi so osredotočeni tu, kjer živi tvoj mož in kjer bodo živeli tvoji otroci, zato je tvoja dolžnost, da se prilagodiš običajem svoje nove domovine, a kar je glavno, da si usvojiš njen jezik. Pojmi, Milica, da nisi več Rusinja, a v naših družinah ne želimo imeti tujih članov. Mi ne trpimo, da bi se pri nas tako godilo kakor pri vas v Rusiji, to je, da bi kdo živel v Nemčiji kot tukajšnji podanik in bi istočasno govoril: «moje obveznosti in moji interesi niso tu». Zato bi morala sama razumeti, da v hiši nemškega častnika in plemiča ne more vladati noben drug jezik razen nemškega. Vsekakor ne sme grofica Berenklavova kazati, da želi biti in da je ostala inozemka.